

O DVOU TĚMATECH, KTERÁ MAJÍ RUSISTICKÉ SOUVISLOSTI (poněkud opožděná dvojrecenze)

RozRazil 39/40, Větrné mlýny, Brno 2011.
Russkoje slovo 3/2013.

Docel rád čtu časopis RozRazil: vždy se tam objeví aktuální až akutní témata a nakonec mi nevádí ani jejich často jednostranné traktování.

Před časem se tam objevilo monotematické číslo o Bělorusku, opět ostré, provokující, živé rozhovory, portréty a úvahy o zemi, která nám zůstává tak trochu ve stínu, i když se tam právě letos konal mezinárodní kongres slavistů. Ačkoli medializovaný šéfredaktor Petr Minařík v úvodu, jemuž se dnes obvykle říká editorial, uvádí, že Bělorusko konečně nemusí být členem elitního klubu Evropanů a dokonce klade recesistickou otázku (asi si to může dovolit), zda vydrží déle prezident Lukašenko nebo EU, i když připouští, že Bělorusové v debatách nekopírují náš svět, priority jsou tu jiné, přece jen je pohled RozRazilu fakticky jednostranný a málo se tu dovíme o jiných běloruských světech a když

– tak zase jen z jednoho ani neskrývaného názorového úhlu. Kromě diskusí a publicistiky by se asi slušelo dát více slovo samotné beletrii, když už jeden z účastníků debaty cituje Solženicyna o kladném vlivu cenzury na kvalitu literatury. Ukázalo by se, že běloruská literatura, ostatně stejně tak ruská, ukrajinská nebo česká či slovenská, je jiná, než jak nám je někdy představována, že vyjadřuje zajímavější myšlenky a modeluje původnější tvary, než by se zdálo z toho, co nám poskytují naše sporé překlady. Proto bych si přál, aby se někdy objevila alternativní zvláštní čísla časopisů nebo i celé svazky, které by pokrývaly protikladnou problematiku zemí, politik, kultur a literatur. Nakolik k tomu bude chuť a hlavně ochota, nevím.

Organizátoři mezinárodní slavistické konference zvolili za dobu svého jednání v německém jazyce

v Klementinu, patrně zcela náhodně, 14.–15. 3. 2013, tedy výročí německé nacistické okupace českých zemí. Časopis ruské diaspory v ČR Russkoje slovo operativně o akci referoval, takže takto, nikoli od kolegů, kteří tam byli, se dovídáme o tom, na jaká témata se hovořilo: snad se dočkáme i knižního vydání. Ruský překlad oficiálního názvu konference, jenž zní hezky česky *Konzepte des Slawischen*, asi přesně nebude *Концепция славянства*, ale to je jen detail. Z krátké reference těžko

objektivně poznat, jaké nové myšlenky tam zazněly, ale soudě podle témat a osob jde o kritický přístup k fenoménu „slovanského“ a hlavně k tzv. mýtu Slovanstva. Přítomni byli představitelé různých slavistik v ČR, kteří toto jednání pokládali z různých důvodů za stěžejní. Škoda, že aktivní účast byla předurčena zvaným, takže šlo o ideologický monolog, nikoli o střetávání různých pojetí. I to je však poučné.

Ivo Pospíšil